

Svijet oko nas

piše ŽELJKO TRKANJEC

Esencijalni vodič kroz događaje koji nas zaokupljaju

1

Ženeve Žene su ove godine dosegle 68 posto povlastica koje uživaju muškarci

Unatoč postupnom smanjenju jaza između muškaraca i žena na globalnoj razini, i dalje proporcionalno manje žena nego muškaraca participira na tržištu rada ili u političkom životu. To je jedan od ključnih zaključaka iz Globalnog izvješća o jazu među spolovima, koje je objavio World Economic Forum (WEF). Prema izvješću, ove su godine žene dosegle 68 posto povlastica koje uživaju muškarci kad je riječ o četiri ključna područja: šanse u ekonomiji, pristup političkoj moći, obrazovanje te zdravlje i preživljavanje. Najbolje je stanje po pitanju jednakosti žena i muškaraca na Islandu gdje su žene na 85,8 posto u odnosu na muškarce. Na dnu su Jemen, Pakistan, Irak i Sirija.

Zašto je to važno?

Ako se jaz nastavi smanjivati ovom brzinom (potpuno pogrešan pojam, treba reći sporoću jer je riječ o porastu od 0,1 posto ove godine), žene će za 108 godina zatvoriti postojeći spolni jaz. No, kad je riječ o ekonomiji, dakle o tome da dođe do jednakih plaća za žene i muškarce na istim poslovima, izvješće predviđa da treba pričekati još pune 202 godine. U ovom trenutku, navodi izvješće, žene u prosjeku zarađuju samo 51 posto onoga što ostvaruju muškarci.

Ove je godine na čelu država samo 17 žena, one drže 18 posto ministarskih pozicija te 24 posto parlamentarnih mandata. Samo trećina menadžera su žene.

Što je šira slika?

Riječ je o ozbiljnom problemu koji bi trebao predstavljati jedan od bazičnih izazova za svaku vladu, kako razvijenih tako i nerazvijenih zemalja. Ove prve ne bi se trebale osjećati nadmoćnima jer se na šestome mjestu nalazi, primjerice, Ruanda u kojoj žene ostvaruju 80,4 posto muških prava (Hrvatska je 59. s omjerom 71,2 posto). Naime, automatizacija proizvodnog procesa jače djeluje na žene budući da se one većinom bave tradicionalnim poslovima koje stroj može lakše zamijeniti. Žene su podzastupljene kad je riječ o rastućim privrednim granama koje traže STEM znanja i vještine: čine samo 30 posto znanstvenika u tom sektoru. Uz to, "većina gospodarstava nije postigla veliki napredak u osiguranju bolje infrastrukture za skrb o djeci. To je i dalje veliki razlog zašto žene ne mogu na tržište rada ili ne mogu napredovati s obzirom na talente koje imaju", rekla je autorica izvješća Saadia Zahidi. Globalni je napredak išao usporedo s emancipacijom žene iz uloge kućanice (nad čim se zgražavao bl. Alojzije Stepinac grmeći protiv žena koje nose hlače) u obrazovanu osobu koja se profesionalno ostvaruje. Ubrzavanje procesa nove emancipacije, ukidanja postojećih prepreka (a pojavljuju se nove), može imati samo blagotvoran utjecaj na dobrobit svijeta.

2

Hong Kong Najbolje plaćeni šef uprave na svijetu je Kinez

Wan Long, čelnik tvrtke WH Group, proizvođača svinjetine koji je izlistan na burzi u Hong Kongu, prošle je godine za svoj rad nagrađen plaćom i nagradama u dionicama tvrtke u iznosu od 300 milijuna dolara. To je u prosjeku 20 posto više od onoga što su dobili predsjednici uprava američkih ili tvrtki iz Zapadne Europe.

Zašto je to važno?

Ovaj je tjedan Kina obilježila 40. obljetnicu govora kojim je Deng Xiaoping pokrenuo politiku otvaranja zemlje i prihvaćanja kapitalističkog sustava. "Socijalizam ne mora biti siromašan", tvrdio je. Rezultati su više nego fascinantni: prije 40 godina Kina je predstavljala 1,8 posto svjetskog BDP-a, a danas 15,2 posto.

Što je šira slika?

Peking gradi socijalizam s kineskim karakteristikama, ali jednako tako pati od bolesti koje su ozbiljno naškodile kapitalizmu na Zapadu. Wan se gotovo ni po čemu ne razlikuje od bankarskih čelnika koji su do krize, a i poslije, grabili bonuse iako su bili odgovorni za krizu. WH Group je prošle godine ostvario rast od samo četiri posto. Država i dalje ne poduzima mjere potrebne za nastavak održivog i zdravog ekonomskog rasta: otvaranje tržišta stranim ulaganjima, rješavanje nagomilanog unutarnjeg duga, zatvaranje "zombi tvrtki" u državnom vlasništvu - zbog straha da otpušteni radnici ne bi, kao otpušteni vojnici, krenuli u prosvjede. Dok je Wan problem samo svoje tvrtke, Kina je globalni. Koji bi se mogao pretvoriti u okidač nove svjetske krize. Jer, s druge je strane Donald Trump koji sve to ne razumije.

Bikini statistika

(Ne)očekivane statističke korelacije koje nas okružuju

Hrvatski radnici su natprosječno digitalizirani

PIŠE MARINA KLEPO

Broj zaposlenih koji na poslu koriste kompjutor, laptop, pametne telefone ili tablete u Europskoj uniji u prosjeku iznosi 71 posto, a u Hrvatskoj 66 posto. Po tom kriteriju Hrvatska je zauzela 18. mjesto među 28 zemalja EU. Najveći broj korisnika te digitalne opreme je u Nizozemskoj, 91 posto ukupno zaposlenih, a najmanji je u Rumunjskoj gdje je koristi tek 34 posto zaposlenih.

Tako pokazuje istraživanje Eurostata provedeno u drugoj polovici ove godine među kućanstvima i pojedincima koji su odgovarali na pitanja kako često koriste internet te za koje im je aktivnosti služio u posljednjih 12 mjeseci.

Najvećem broj ispitanika kompjutori, laptopi, pametni telefoni i tableti služe za razmjenu mailova (61 posto) i za pristup bazama podataka (47 posto), dok je onih koji koriste posebne softvere za posao 38 posto, a 22 posto ih koristi aplikacije da bi primili radne zadatke ili instrukcije. U tom području Hrvatska ipak zaostaje jer zadatke ili in-

strukcije putem aplikacija prima tek 3 posto zaposlenih.

Ipak, udjel zaposlenika kojima su softver ili kompjutorska oprema u posljednjih 12 mjeseci izmijenili poslovne zadatke u Hrvatskoj je znatan; s udjelom zaposlenika od 19 posto zauzima deveto mjesto među zemljama EU.

Prosjeck je 16 posto, pri čemu je najveći takvih zaposlenika u Danskoj, 27 posto, a najmanji na Cipru, tri posto. Solidan broj korisnika interneta i informatičke pismenosti u Hrvatskoj smatra se dobrim preduvjetom za digitalizaciju poslovanja u brojnim djelatnostima.

Nedavno objavljena studija tvrtke McKinsey&Company pod naslovom 'Hrvatska - novi izazivač u digitalnom ringu' pokazuje da digitalizacija može biti novi pokretač rasta zemlje.

Procijenili su da bi se na taj način do 2030. godine moglo generirati 800 tisuća novih radnih mjesta, prije svega kroz prekvalifikaciju postojećih na nova, produktivnija zanimanja.

Također, digitalizacija bi mogla donijeti 8,3 milijarde eura BDP-a, s obzirom na to da tradicionalni pokretači rasta postupno nestaju, a digitalna ekonomija raste.

Radnici čije su se ključne zadatke promijenile kao postotak uvođenja novih softverskih rješenja ili digitalizacije, 2018.

(% zaposlenih koji su se u posljednjih dvanaest mjeseci koristili internetom)
Izvor: Eurostat

